

Saimaan ammattikorkeakoulu
Tekniikka Imatra
Tietotekniikan koulutusohjelma
Liiketoiminnan tietojärjestelmien suuntautumisvaihtoehto

Joona Jalovaara, Satu Miettinen

SAIMAAN LATU RY:N INTERNETSIVUSTON TOTEUTUS KÄYTETTÄVYYDEN KANNALTA

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

Joona Jalovaara, Satu Miettinen

Saimaan Latu ry:n internetsivuston toteutus käytettävyyden kannalta, 39 sivua,
1 liite

Saimaan ammattikorkeakoulu, Imatra

Tekniikka, Tietotekniikan koulutusohjelma

Liiketoiminnan tietojärjestelmien suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö, 2011, tuntiopettaja Juha Sorjonen

Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ja toteuttaa internet-sivut Saimaan Latu ry:lle. Aineistoa kerättiin kirjallisuudesta, internetistä ja mielipidekyselyn avulla. Tavoitteena oli uudistaa internetsivut helppokäyttöisemmiksi ja käytännöllisemmiksi.

Lähtökohtana oli Saimaan Latu ry:n vanha sivusto, joka kaipasi uudistusta. Sopiva järjestelmä etsittiin saatavilla olevista ilmaisista sisällönhallintajärjestelmistä. Uusi sivusto toteutettiin Joomla!-sisällönhallintajärjestelmällä, koska sen avulla sivuston päivitys saadaan helppokäyttöisemmäksi.

Työtä varten tehtiin taustatutkimusta käytettävyydestä ja helppokäyttöisyydestä. Vuoden 2010 alussa järjestettiin Saimaan Latu ry:n vanhalla internetsivulla kysely vanhaa sekä uutta sivustoa koskien.

Uutta sivustoa on helpompi ylläpitää ja päivittää. Jokaiselle lajille, jota yhdistyksessä harrastetaan, luotiin oma alueensa sivustolle, josta lajin harrastajien on helpompi seurata itseään kiinnostavia aiheita. Sivustolle tehtiin myös kuvagalleria sekä keskustelupalsta.

Opinnäytetyön tuloksena saatiin aikaiseksi uudet internetsivut Saimaan Latu ry:lle, jotka toteutettiin Joomla!-sisällönhallintajärjestelmällä. Sivuja on helppo ylläpitää ja käyttää graafisilla hallintatyökaluilla.

Asiasanat: Joomla!, sisällönhallintajärjestelmä, käytettävyys, helppokäyttöisyys

ABSTRACT

Joona Jalovaara, Satu Miettinen

The Implementation of the Web-Site of the Registered Association Saimaan Latu from View of Usability, 39 pages, 1 appendix

Saimaa University of Applied Sciences, Imatra

Information Technology, Bachelor's thesis 2011

Instructor: Mr. Juha Sorjonen, Senior Lecturer

This bachelor's thesis tells about designing and building a web-site to the registered association Saimaan Latu. The goal was to renew the web-site to be more user-friendly.

For this bachelor's thesis we made background research about usability and user-friendliness. Before the implementation we organized an inquiry at the old web-site about the old and the new web-site.

The starting point was the old web-site which needed renewing. The new web-site was executed with Joomla! content management system because it would make updating the web-site more user-friendly.

The new web-site is easier to manage and update. For every type of sport that the registered association is interested in has been made its own area to the web-site. That will make it easier for visitors to get information about the subjects that they are interested in. There is also a gallery and a forum at the new web-site.

As a result the registered association Saimaan Latu has a new web-site which was executed with Joomla! content management system. The web-site is easy to manage and use with graphic control tools.

Keywords: Joomla!, Content Management System, Usability

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	7
2.1	Asiakas.....	7
2.2	Vanhat sivut.....	7
2.3	Tavoitteet.....	9
3	KÄYTETTÄVYYS	9
3.1	ISO 9241-11	10
3.2	Verkkopalvelun käyttäjäkeskeinen suunnittelu	11
3.3	Käyttäjäkeskeiset menetelmät.....	12
4	TYÖSSÄ KÄYTETYT TEKNIIKAT	13
4.1	CMS-järjestelmät.....	13
4.2	Google Analytics	13
4.3	Adobe Photoshop.....	14
4.4	Notepad.....	14
4.5	Käyttöympäristö.....	15
5	Joomla!	16
5.1	Historia	16
5.2	Joomla!:n versiot	18
5.3	Joomla!-sisällönhallintajärjestelmän tekniset vaatimukset.....	18
6	UUDEN SIVUSTON SUUNNITTELU.....	18
6.1	Mielipidekysely	19
6.2	Ulkoasun suunnittelu	20
6.3	Käyttöliittymä	22
6.4	Sivupohjan rakenne.....	22
7	UUDEN SIVUSTON ESITTELY	23
8	JÄRJESTELMÄNHALLINTA.....	27
8.1	Artikkeleiden hallinta	27
8.2	Tapahtumakalenteri.....	29
8.3	Kontaktit	30
8.3.1	Kontaktin lisääminen	31
8.3.2	Ryhmän lisääminen.....	31
8.4	Kuvagalleria.....	32
9	KOULUTUS	33
10	SIVUSTON SEURANTA.....	34
11	ARVIOINTI.....	35
12	YHTEENVETO.....	36
	KUVAT	38
	LÄHTEET.....	39

LIITTEET

Liite 1 Mielipidekyselylomake

TERMIT JA LYHENTEET

CMS (Content Management System) - Sisällönhallintajärjestelmä, yleisnimitys tietojärjestelmälle, joka palvelee koko organisaation sisällönhallintaa

PHP (PHP Hypertext Preprocessor) - Palvelimella ajettava ohjelmointikieli

MySQL - Suosittu SQL-tietokanta hallintajärjestelmä

SQL (Structured Query Language) - Standardoitu kyselykieli, jolla voi tehdä relaatiotietokantaan erilaisia hakuja

Joomla! - Suosittu ilmainen sisällönhallintajärjestelmä

IIS (Internet Information Services) - Microsoftin kehittämä palvelinohjelmistokokonaisuus

HTML (HyperText Markup Language) - Internetin käytetyin ohjelmointikieli

JSCalendar - Joomla!:n kalenterikomponentti

CCBoard - Joomla!:n keskustelupalstakomponentti

Java - Sun Microsystemsin kehittämä ohjelmistoalusta

Frontpage - Microsoftin julkaisema internetsivujen toteutukseen tarkoitettu ohjelma

FTP (File Transfer Protocol) - Yleinen tiedonsiirtomenetelmä

Unicode - Yleismaailmallinen tietokonejärjestelmien merkistöstandardi, joka määrittelee yksilöivän koodiarvon yli 100 000 kirjoitusmerkille

ANSI (American National Standard Institute) - Windowsin perusmerkistöstandardi

UTF-8 (UCS Transformation Format - 8bit) - Unicoden vaihtelevan pituinen ohjelmointitapa

Big-endian unicode - Tavujärjestys

ZIP - Suosittu tiedonpakkausmenetelmä

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa internetsivusto Saimaan Latu ry:lle. Opinnäytetyön aihe saatiin sukulaisen kautta, joka tiedusteli, olisimmeko kiinnostuneita tekemään Saimaan Latu ry:lle uudet internetsivut. Saimaan Latu ry on hiihtoon ja ulkoiluun keskittyvä yhdistys, joka on perustettu 1951 Lappeenrannassa.

Vanha sivusto on toteutettu Microsoft FrontPage-ohjelmistolla. Sivusto on hankalasti päivitettävä ja vanhanaikainen. Sivusto on tarkoitus uudistaa käyttämällä Joomla!-sisällönhallintajärjestelmää, joka käyttää hyväkseen PHP-ohjelmointikieltä, HTML-kuvauskieltä, SQL-kyselykieltä ja JavaScript-komentosarjakieltä. Samalla sivuston ulkoasu uudistetaan täysin. Sisällönhallintajärjestelmällä pyritään siihen, että sivusto on helpommin päivitettävissä ja käytettävyydeltään parempi.

Työ on aloitettu julkaisemalla vanhalla sivustolla kyselylomake, jolla pyritään selvittämään, mitä käyttäjät haluaisivat uudelle sivustolle. Tällä pyritään käyttäjälähtöiseen suunnitteluun. Asiakastapaamisissa käydään läpi asiakkaan toiveita ja tarpeita sivustolle sekä käyttäjäkyselyn tuloksia. Käytännön toteutuksen tueksi selvitetään kirjallisuuden avulla käytettävyyttä ja helppokäyttöisyyttä.

Työ eteni aluksi hitaasti, koska asiakkaan vastauksia ja mielipiteitä saatiin odottaa useita viikkoja. Projektin käynnistyttyä kunnolla uusi sivusto valmistui nopeasti, koska asiakas halusi saada uudet sivut valmiiksi yhdistyksen 60-vuotis juhlavuotta varten. Sivuston julkaisun jälkeen käyttäjiä koulutettiin uuden sivuston ylläpitäjiksi.

2 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Uuden sivuston tarkoituksena oli parantaa käytettävyyttä uudella sisällönhallintajärjestelmällä. Vanha sivusto oli yli kymmenen vuotta vanha, joten sivuston ulkoasu ja tekniikka oli vanhentunutta.

Uusi sivusto tulisi olemaan helpommin päivitettävissä sisällönhallintajärjestelmällä, joka ei vaadi kokemusta ohjelmoinnista. Jatkossa sivuston ylläpito tapahtuu graafisen käyttöliittymän kautta.

2.1 Asiakas

Saimaan Latu on perustettu Lappeenrannassa 2.10.1951 Suomen Ladun jäsenyhdistykseksi. Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on hiihdon ja muun ensisijaisesti luonnossa tapahtuvan kunto- ja virkistysliikunnan ja retkeilyn yleistäminen kansan tavaksi. Jäsenmäärä vuonna 2009 Saimaan Ladussa oli noin 1800 henkilöä.

Saimaan Latu järjestää Lappeenrannassa hiihtoa niin aikuisille kuin lapsille, pyöräilyä ja melontaa, lentopalloa, jumppaa ja avantouintia. Lisäksi Saimaan Latu järjestää jäsenilleen hiihto- ja vaellusmatkoja Lappiin. (Saimaan Latu ry 2011.)

Yhdistyksen yhteyshenkilöinä toimivat Marjatta Korhola ja Sulo Tuuliainen. Heidän lisäksi järjestelmän ylläpitäjiä ovat Sami Kälviäinen, Henri Kekkonen, Pertti Närhi ja Toni Väkiparta.

2.2 Vanhat sivut

Saimaan Latu ry:n vanha sivusto oli toteutettu Microsoft Frontpage internet-sivueditorilla, joka kuuluu Microsoftin Office-tuotepakettiin. Sivustoa pystyi

päivittämään ainoastaan Microsoft Frontpage-ohjelmalla tai tekstieditorilla suoraan sivuston lähdekoodista, mikä on hankalaa, mikäli ohjelmoinnista ei ole kokemusta.

Kuva 2.1 Vanha sivusto

Kuten kuvasta 2.1 näkyy, sivusto on erittäin vanhanaikainen, eikä enää vastaa nykyipäivän tarpeita. Sivuston värimaailma on yksitoikkoinen ja räikeä. Sivustolla liikkuminen on tehty monimutkaisesti. Esimerkiksi etusivulle takaisin pääseminen vaati Saimaan Ladun logon painamista tai takaisin-painikkeen painamista selaimesta, ja jokaisella tapahtumalla on oma erillinen näkymänsä, joka sekoittaa sivun yhtenäisyyttä.

Ylläpito oli käytännössä yhden käyttäjän vastuulla, minkä vuoksi sisältö ei useinkaan ollut ajan tasalla. Yhdistyksellä on useita eri jaostoja, joille alkoi muodostui omia erillisiä sivustoja.

Jäseneksi liittyminen ei ollut mahdollista vanhoilta sivuilta, vaan siellä vain kerrottiin, mitä tietoja jäseneksi haluavan tuli lähettää sähköpostitse jäsen sihteeriille.

2.3 Tavoitteet

Tämän työn tavoitteena oli tehdä Saimaan Latu ry:lle helppokäyttöiset ja nykyaikaisemmat internetsivut, jotka vastaavat tämän päivän vaatimuksia ja joiden ylläpito onnistuisi ilman vaativampaa tietoteknistä osaamista. Uusi sivusto suunniteltiin asiakkaan toiveiden mukaisesti.

Uudelle sivustolle haluttiin keskustelupalsta, kuvagalleria, jäseneksi liittymislomake ja selkeä tapahtumakalenteri. Näillä työkaluilla yhdistyksen tiedottaminen ja yhteydenpito olisi vaivattomampaa. Ulkoasusta haluttiin selkeä ja yksinkertainen, koska vanha sivusto koettiin vaikeasti hahmotettavaksi.

3 KÄYTETTÄVYYS

Käytettävyys on menetelmä - ja teoriakenttä, jonka kautta käyttäjän ja laitteen yhteistoimintaa pyritään saamaan tehokkaammaksi ja käyttäjän kannalta miellyttävämmäksi. Käytettävyys käyttää hyväksi kognitiivisen psykologian sekä ihmisen ja koneen vuorovaikutuksen tutkimusta.

Käytettävyys määritellään osaksi tuotteen käyttökelpoisuutta. Käyttökelpoisuuteen vaikuttaa monia tekijöitä, joista käytettävyys on vain yksi. Jotta tuote olisi käyttökelpoinen, on käytettävyydenkin oltava kunnossa.

ISO 9241-11 "standardi näyttöpäätetyön ergonomiasta - ohjeita käytettävyydestä" määrittelee käytettävyyden riippuvaksi käyttötilanteesta.

Hyvän käytettävyyden muodostavat käyttötilanteen opittavuus, virheettömyys, muistettavuus, tehokkuus ja miellyttävyys.

Puhekielessä ja monissa julkaisuissa ihmisen ja koneen vuorovaikutus ja käytettävyys nähdään pitkälti samana asiana. Teoriassa voidaan todeta, että ihmisen ja koneen vuorovaikutus ei ajattele ihmistä organisaation osana, työntekijänä ja tahtovana toimijana. Käytettävyys puolestaan ottaa huomioon nämäkin laitteen ja ihmisen vuorovaikutukseen kuuluvat osat.

(Sinkkonen, Kuoppala, Parkkinen & Vastamäki 2006, 17-18.)

3.1 ISO 9241-11

ISO 9241-11 määrittää käytettävyyden ja kertoo kuinka tärkeää on ottaa huomioon käytettävyys, kun määritetään tai arvioidaan näyttöpäätteen käyttäjän suorituskykyä ja tyytyväisyyttä. Standardi antaa johdatusta siitä, kuinka tuotteen ja käytettävyyden yhteys kuvataan. Johdatusta ei anneta tarkkoina vaatimuksina, vaan yleisinä periaatteina ja tekniikoina.

ISO 9241-11 johdatusta voidaan käyttää käytettävyyden tietolähteenä hankintaan, suunnitteluun, kehitykseen, arviointiin ja viestintään. Standardi sisältää ohjeet siitä, miten tuotteen käytettävyyttä voidaan määritellä ja arvioida.

ISO 9241-11 selittää myös, millä toimenpiteillä käyttäjien suorituskykyä ja tyytyväisyyttä voidaan mitata ja kuinka työn yksi osa-alue voi vaikuttaa työn kokonaisuuteen.

ISO 9241-11:tä sovelletaan näyttöpäätteellä tapahtuvaan työhön. Sitä voidaan soveltaa myös muissa tilanteissa, joissa käyttäjä on vuorovaikutuksessa tuotteen kanssa tavoitteiden saavuttamiseksi. (ISO 9241-11 1998, 5.)

ISO 9241-11 standardin hyödyt

Käytettävyys on tärkeä näkökohta tuotteiden ja verkkopalvelujen suunnittelussa, koska sen katsotaan vaikuttavan siihen, kuinka käyttäjät tuotetta käyttävät. Tuotteiden käytettävyyttä voidaan parantaa sisällyttämällä tuotteeseen ominaisuuksia, joiden tiedetään olevan hyödyksi jollakin tietyllä osa-alueella.

Tuotteen käytettävyyden tason määrittämiseksi on tarpeen mitata käyttäjien suorituskykyä ja tyytyväisyyttä tuotetta käytettäessä. Tuotteen käytettävyydessä voi olla merkittäviä eroja, kun sitä käytetään eri tilanteissa.

(ISO 9141-11 1998, 6 - 7.)

3.2 Verkkopalvelun käyttäjäkeskeinen suunnittelu

Käytettävyys tuotteeseen, eli hyvä käytäjäkokemus ihmiselle, rakennetaan käyttäjäkeskeisillä suunnittelumenetelmillä. Menetelmissä lähdetään liikkeelle liiketoiminnallisista tavoitteista ja siitä, millaisia käyttäjät ovat.

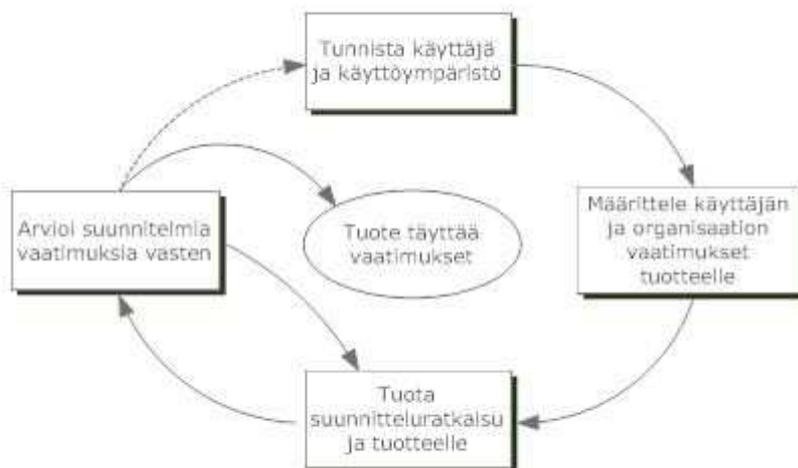
Käyttäjäkeskeiset menetelmät on kehitetty helppokäyttöisyyden, tehokkuuden ja käyttäjätyytyväisyyden tuomiseksi tuotteisiin ja palveluihin. Tärkeää käyttäjäkeskeisessä suunnittelussa on kehittämisprosessin vakaantuminen, onnistunut lopputulos ja tuloksen ennustettavuus.

Verkkopalvelua rakennettaessa on suositeltavaa rakentaa ensin järjestelmän käyttöliittymä, ja sen jälkeen toteutetaan verkkopalvelun muut tarpeet, kuten ulkoasu, testaus ja käyttöönotto sekä jälkiseuranta ja ylläpito.

Kaikkien verkkopalvelun kehittämiseen osallistuvien täytyy ymmärtää, mitä ollaan suunnittelemassa, ja mihin suuntaan ratkaisua ollaan viemässä ja minkä takia. Mitä suurempi projekti on kyseessä, sitä suurempi vaara on, että osapuolet ymmärtävät tavoitteet hieman eri tavalla. (Sinkkonen, Nuutila & Törmä 2009, 25 - 41.)

3.3 Käyttäjäkeskeiset menetelmät

Verkkopalvelun suunnittelemisessa ensin selvitetään, millaisia potentiaaliset käyttäjät ovat, mitä he tuotteella tekisivät ja miten ja missä ympäristössä he toimivat. Tämän jälkeen tehdään tuote näitä selvityksiä vasten. Kuvassa 3.1 on havainnollistettu käyttäjäkeskeisen suunnittelun perusidea, joka toistuu kaikissa käyttäjäkeskeisissä menetelmissä.

Kuva 3.1 Käyttäjäkeskeisen tuotekehityksen idea

Käyttäjäkeskeisessä suunnittelussa käytetään hyväksi toimivaksi koettuja menetelmiä ja tekniikoita, joissa suunnittelu perustuu käyttäjäkeskeisyyteen. Näiden menetelmien ja tekniikoiden vahvuus on siinä, että niiden kuvaustavat ovat helppoja eivätkä vaadi IT-osaamista, ovat konkreettisia ja sisältävät tiivistettynä monenlaista tarpeellista tietoa.

Käyttäjäkeskeisen suunnittelun keskeisimmät menetelmät ovat aivan samat, oli kehitettävänä sitten tuote tai palvelu. (Sinkkonen ym. 2009, 27, 30 - 34.)

4 TYÖSSÄ KÄYTETYT TEKNIIKAT

Tässä luvussa kerrotaan miten sivusto on suunniteltu ja rakennettu. Jokaisessa alaotsikossa kerrotaan yksityiskohtaisesti tietoja kyseisestä tekniikasta.

4.1 CMS-järjestelmät

Sisällönhallintajärjestelmä, eli CMS-järjestelmä, on yleisnimitys tietojärjestelmälle, joka palvelee koko organisaation sisällönhallintaa sen sijaan, että olisi keskittynyt pelkästään johonkin yksittäiseen osa-alueeseen, kuten verkkopalveluiden hallintaan. Sisällönhallintajärjestelmälle ei täten ole olemassa mitään kovin selkeätä määritelmää vaan toimialasta riippuen sillä saatetaan viitata eri tavoin painottuneeseen tietojärjestelmään.

Nykyisin sisällönhallintajärjestelmä-nimikkeellä toimivat järjestelmät ovat aikaisemmin olleet dokumenttihakemistöjä. Dokumenttihakemistöjä on ollut markkinoilla jo pitkään, ja ne ovat vakiinnuttaneet paikkansa yhtenä tietojärjestelmien osa-alueena.

Nykyisin jokaisella verkkopalvelun omistavalla organisaatiolla on jonkinlainen verkkopalveluun liittyvä sisällönhallintajärjestelmä. Usein tällainen sisällönhallintajärjestelmä on rakennettu erilaisista ylläpitotyökaluista. Sisällönhallintajärjestelmällä voidaan viitata ihmisistä, rooleista ja prosesseista koostuvaan kokonaisuuteen. (Tolvanen 2007.)

4.2 Google Analytics

Google Analytics on verkkoanalyysiratkaisu, joka soveltuu myös yrityskäyttöön. Google Analytics antaa tarkkoja tietoja verkkosivuston liikenteestä ja markkinoinnin tehokkuudesta. Tehokkailla, joustavilla ja helppokäyttöisillä

ominaisuuksilla voidaan tarkastella ja analysoida liikennetietoja täysin uudella tavalla.

Analytiikkatyökalun avulla voi seurata mainonnan myyntiä ja tuloksia, sivuston liikennettä ja sitä, mikä ihmisiä sivustolla kiinnostaa. Työkalun avulla saa myös viikottaiset tai kuukausittaiset tilannetiedot sivuston käyttäjistä. Google Analyticsin avulla voi kirjoittaa parempia mainoksia, vahvistaa markkinointihankkeita ja luoda tehokkaampia verkkosivustoja. (Google analytics 2011.)

4.3 Adobe Photoshop

Adobe Photoshop on kuvankäsittelyohjelma, joka on saavuttanut markkinajohtajuuden digitaalisten kuvien muokkauksessa. Sovelluksen mainetta kuvastaa se, että englannin kieleen on kehittynyt ohjelman nimeä muistuttava termi photoshopping, joka tarkoittaa kuvan muokkaamista riippumatta käytettävästä ohjelmasta.

Vaikka Photoshop onkin suunniteltu muokkaamaan kuvia painotuotantoon, sitä käytetään nykyään myös WWW-sivuja varten. Photoshop tarjoaa valmiit sivuston ulkoasupohjat, joita voi muokata omanlaisekseen. (Adobe Photoshop 2011.)

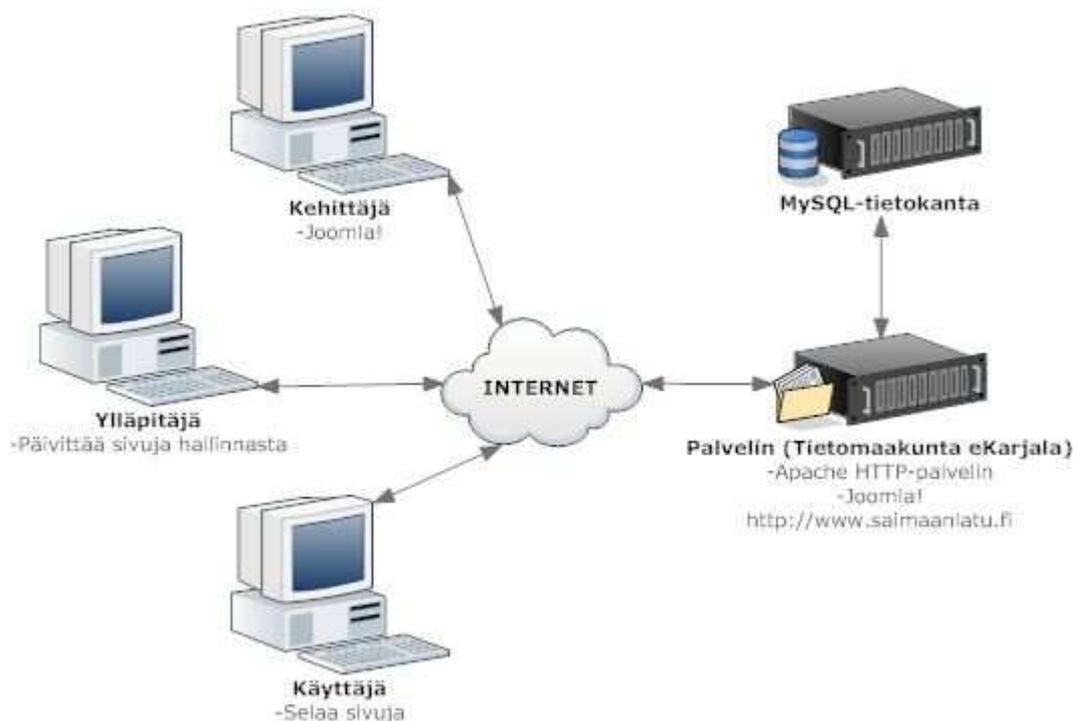
4.4 Notepad

Notepad eli muistio on perustekstieditori, jota voidaan käyttää luomaan yksinkertaisia dokumentteja. Yleisimmin Notepadia käytetään tekstitiedostojen katseluun ja muokkaukseen. Useat Notepadin käyttäjät pitävät sitä erinomaisena työkaluna web-sivustojen suunnitteluun ja rakentamiseen, koska Notepad tukee vain perusmuotoiluja, eikä erikoismerkkejä tai -muotoiluja tule tällöin vahingossa käytettyä.

Notepadilla voi tallentaa tiedoston unicode, ANSI, UTF-8 ja big-endian unicode muodoissa. Nämä muodot takaavat sen, että Notepadia voi käyttää eri ympäristöissä. (Microsoft Notepad 2011.)

4.5 Käyttöympäristö

Palvelin sijaitsee Tietomaakunta eKarjala Oy:n tiloissa, ja se on saatu käyttöön yhdistyssopimuksella. Tietomaakunta eKarjala Oy tarjoaa palvelintilaa kaikille eteläkarjalaisille yhdistyksille veloitusetta. Varmuuskopiointi tapahtuu kerran päivässä. Palvelin tukee yleisimpiä palvelintekniikoita, kuten PHP:ta ja MySQL:aa. Kuvassa 4.1 on esitelty Saimaan Latu ry:n sivujen käyttöympäristö.

Kuva 4.1 Käyttöympäristö

Kehittäjä on asentanut palvelimelle Joomla!-julkaisujärjestelmän perusasennuksen, muokannut ja testannut järjestelmää sekä luonut tarvittavat käyttäjätunnukset ylläpitäjille. Sivuston ylläpitäjät pystyvät hallinnoimaan

artikkeleita lisäämällä, muokkaamalla ja poistamalla niitä. Käyttäjällä on oikeus selata sivuja ja keskustella keskustelupalstalla.

5 Joomla!

Joomla! on ilmainen vapaan lähdekoodin julkaisujärjestelmä, jolla voi julkaista sisältöä internetissä ja intranetissä. Joomla! on kirjoitettu PHP:Hypertext Preprocessor-ohjelmointikielellä ja se käyttää MySQL-tietokantaa.

Joomla!:aa ladattiin lähes kolme miljoonaa kertaa sen ensimmäisen vuoden, eli vuoden 2005 aikana. Vuonna 2011 Joomla!:aa on ladattu yli 21 miljoonaa kertaa. Siihen on olemassa yli 6000 lisäosaa, jotka parantavat sen toimintaa, ja niitä on saatavissa monesta eri lähteestä. (OpenSourceMatters 2011.)

5.1 Historia

Joomla! oli alunperin osa Mamboa, joka oli suuryritysten CMS-järjestelmä. Joomla!:aa aloitettiin itsenäisesti kehittämään vuonna 2005. Joomla!:n kehittäjät perustivat internetsivun nimeltä OpenSourceMatters.org:n, josta he voisivat levittää tietoa käyttäjille, kehittäjille, suunnittelijoille ja yhteisöille. Projektijohtaja Andrew Eddie julkaisi viestin Mamboserver.com:n keskustelupalstalla, että OpenSourceMatters-sivusto on perustettu ja että se on tarkoitettu vapaan lähdekoodin ohjelmistoille. Yli 2000 ihmistä liittyi OpenSourceMatters-sivustolle heti ensimmäisenä päivänä sivuston julkaisun jälkeen.

Miro international pvt ltd:n toimitusjohtaja Peter Lamont antoi julkisen vastineen Joomla!:n kehittäjille artikkelissa nimeltä "The Mambo open source controversy - 20 questions with Miro". Artikkelin aiheutti kiistan siitä, mitä on vapaa lähdekoodi. Kaksi viikkoa artikkelin julkaisun jälkeen organisaatiot uudelleen järjestäytyivät, ja OpenSourceMatters-yhteisö kasvoi entisestään.

Eben Moglen ja SFLC (Software Freedom Law Center) auttoivat käynnistämään Joomla!-projektia. Andrew Eddie rohkaisi elokuussa 2005 yhteisöä keksimään nimen kehitettävälle järjestelmälle. Loppujen lopuksi nimi tuli kuitenkin yhteisön keksimien nimien ulkopuolelta. Syyskuussa 2005 järjestelmä sai nimen Joomla!. Nimi tulee swahilin kielen sanasta jumla, joka tarkoittaa kaikki yhdessä tai kokonainen. Tuolloin pidettiin keskustelupalstalla myös äänestys Joomla!:n uudesta logosta. Kuvassa 5.1 on Joomla!:n uusi logo, joka julkaistiin lokakuussa 2005.

Kuva 5.1 Joomla!:n logo

Vuonna 2006 ja 2007 Joomla! on voittanut Packtin vapaan lähdekoodin CMS-järjestelmien palkinnon. Packt on Iso-Britonialainen kirjapaino, joka tukee ja julkaisee pienempien projektien ohjekirjoja, joita isot kirjapainot eivät julkaise vähäisen tuoton takia.

Vuonna 2008 Packt palkitsi Johan Janssensin vuoden arvokkaimpana henkilönä, hänen työstään pääkehittäjänä Joomla! 1.5 arkkitehtuurissa.

Vuonna 2009 Packt palkitsi vuorostaan Louis Landryn samalla palkinnolla.

Joomla! on tällä hetkellä suosituin vapaan lähdekoodin CMS-järjestelmä.

(ANALOGIK.ORG 2011; Packt publishing 2011; Joomla! 2011.)

5.2 Joomla!:n versiot

Joomla! 1.0 julkaistiin 16.9.2005. Se oli uudelleen nimetty versio Mambon 4.5.2.3:sta, josta se erosi sillä, että siitä oli korjattu kaikki virheet, ja sen tietoturvaa oli kehitetty.

Joomla! 1.5 julkaistiin 22.1.2008, ja sen uusin versio on tällä hetkellä 1.5.22.

Joomla! 1.6 julkaistiin 10.1.2011. Versio lisää täydet oikeudet levyhallintaan ja käyttäjien hierarkiaan. Lisäksi järjestelmänhallintaa on parannettu. Joomla! 1.7 on tarkoitus julkaista noin kuusi kuukautta 1.6:n jälkeen. (Joomla! docs 2011.)

5.3 Joomla!-sisällönhallintajärjestelmän tekniset vaatimukset

Joomla! voidaan asentaa manuaalisesti ajamalla asennustiedostot palvelimelta, joka tukee PHP-sovelluksia. Markkinoilla olevissa webhotelleissa on järjestelmätyökalut, joilla saa asennettua Joomla!:n nopeasti.

Joomla!:sta on olemassa myös Windows-pohjainen asennusohjelma, joka asentaa Joomla!:n IIS:iin (Internet Information Services). Asennusohjelma tarkastaa ennen asennusta, onko IIS:iin asennettu PHP-tuki ja MySQL-tietokantatuki. (Joomla! 2011.)

6 UUDEN SIVUSTON SUUNNITTELU

Suunnittelu aloitettiin tapaamalla Saimaan Ladun yhteyshenkilöt 12.5.2010. Ensimmäisessä tapaamisessa keskusteltiin, millaisesta internetsivuston uusimisesta olisi kyse ja minkälainen aikataulu projektilla olisi.

Saimaan Ladun yhteyshenkilöiden kanssa kartoitettiin uuden sivuston rakennetta, ja mitä toiveita asiakkaalla oli uudelle sivustolle sekä käytiin läpi vanhalla sivustolla järjestyn mielipidekyselyn vastauksia. Sivuston ulkonäköön ja rakenteeseen asiakkaalla ei ollut tarkempia toiveita, kunhan sivustosta tulisi käyttäjäystävällinen ja helposti ylläpidettävä. Päätaivoitteena olisi siis sivuston käytettävyys.

Asiakastapaamisissa suunniteltiin ensin paperille alustava rakenne sivustolle, johon asiakas oli tyytyväinen. Tämän pohjalta rakennettiin yksinkertainen ja toimiva ulkoasu Saimaan Latu ry:n uusille sivuille. Tekniikaksi valittiin Joomla!, joka katsottiin toimivimmaksi vaihtoehdoksi järjestelmien esittelysivustojen perusteella, koska asiakas katsoi sen helppokäyttöisemmäksi. Toinen vaihtoehto oli WordPress, joka oli asiakkaan mielestä vaikeaselkoisempi.

6.1 Mielipidekysely

Ennen ensimmäistä tapaamista oli tehty vanhalle internetsivustolle mielipidekysely vanhasta sivustosta, ja mitä toiveita käyttäjillä olisi Saimaan Ladun uusille sivuille. Mielipidekyselyn lomake on tämän opinnäytetyön liitteenä 1. Kysely julkaistiin tammikuussa 2010 ja kyselyyn oli aikaa vastata noin kaksi kuukautta. Kyselyssä kysyttiin vastaajan ikä, sukupuoli, onko vastaaja Saimaan Ladun jäsen vai ei, kuinka pitkään vastaaja on ollut jäsenenä, mielipidettä nykyisistä sivuista ja toiveita uusille sivuille.

Kyselyyn vastasi noin 30 eri ikäistä ihmistä. Vastaajien keski-ikä oli 45 vuotta. Vastaajista 90 prosenttia oli Saimaan Ladun jäseniä. Vastaajista naisia oli 40 prosenttia ja miehiä 60 prosenttia. Vanhoja sivuja pidettiin vanhanaikaisina ja räikeinä. Myös vanhan sivuston päivitystahti sai kritiikkiä hitaudestaan, ja sivurakennetta pidettiin sekavana.

Uudelle sivustolle toivottiin selkeyttä, parempia värejä, osta - ja myy-palstaa, keskustelupalstaa ja kuvagalleriaa. Muutama ihminen toivoi sivulle ominaisuutta, jossa voitaisiin keskustella tulevista matkoista ja matkan jälkeen

jakaa kokemuksia ja kuvia. Koko yhdistyksen toiminta haluttiin yhden sivuston alle.

6.2 Ulkoasun suunnittelu

Uuden sivuston ulkoasulle ei tullut asiakkaalta tarkkoja toiveita, kunhan ulkoasu olisi selkea ja toimiva. Sivustolla tuli myös näkyä Saimaan Ladun logo (Kuva 6.1) ja Saimaan Latu teksti. Ulkoasu suunniteltiin Joomla!-sisällönhallintajärjestelmän yhdeksi ulkoasuksi. Sivustolle on tarkoitus rakentaa kesän 2011 aikana useita eri vuodenaikoihin sopivia ulkoasuja.

Kuva 6.1 Saimaan Ladun logo

Ulkoasua ryhdyttiin suunnittelemaan Saimaan Ladun jäseniltä saaduista valokuvista. Kuvista löytyi sopiva kuva 6.2 yläbanneria varten, josta saatiin muokattua yläbanneri (Kuva 6.3).

Kuva 6.2 Yläbannerin alkuperäinen kuva

Kuva 6.3 Valmis yläbanneri

Sivuston värimaailma pyrittiin saamaan Saimaan Ladun logon (Kuva 6.1) väreistä, jotka ovat valkoinen (R255, G255, B255), sinisen eri sävyt (R16, G25, B107 ja R49, G230, B247) ja vihreä (R82, G189, B58). Sivuston fonttina käytetään Sans-Serif Tahoma Arialin kokoja 10-16 riippuen siitä, onko kyseessä otsikko vai sisältö.

6.3 Käyttöliittymä

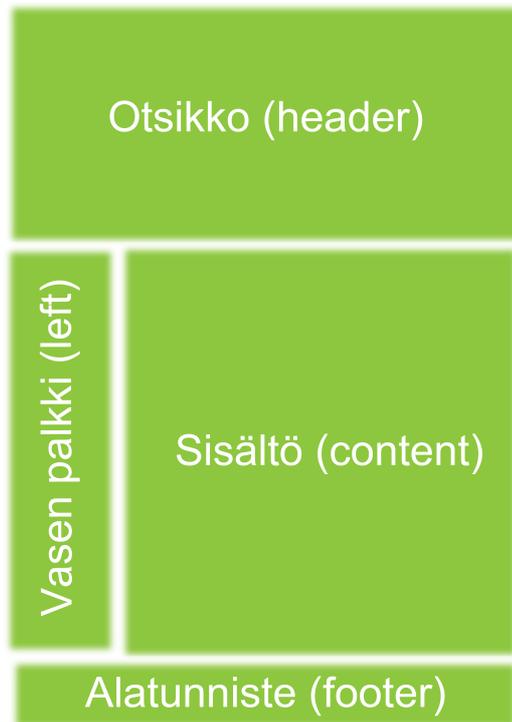
Uuden sivuston käyttöliittymä haluttiin sijoittaa sivuston vasempaan laitaan (Kuva 6.4). Navigointilinkit on sijoitettu allekkain vasempaan reunaan, ja ne on eroteltu selkeästi toisistaan. Selkeyden ja käytettävyyden vuoksi navigointi on sijoitettu sivustolla vain yhteen kohtaan.

Kuva 6.4 Etusivu

6.4 Sivupohjan rakenne

Sivuston rakenteesta haluttiin yksinkertainen ja selvä. Kuvassa 6.5 on Saimaan Latu ry:n sivuston rakenne, joka on vakio myös jokaisella alisivulla.

Kuva 6.5 Sivupohjan rakenne

Kuvassa 6.5 Otsikko-kohtaan on sijoitettu kuva 6.3, joka täyttää sille varatun tilan täysin. Otsikkoon tulee myös Etsi-kenttä oikeaan yläkulmaan sekä Facebook-linkki oikeaan alakulmaan.

Vasempaan palkkiin on sijoitettu navigointi, joka näkyy kuvassa 6.4. Vasempaan palkkiin on sijoitettu myös Saimaan Latu ry:n logo, joka on kuvassa 6.1.

Sisältö-kohtaan aukeaa kaikki sivuston sisältö, kuten esimerkiksi uutiset. Alatunnisteessa ovat tekijänoikeustiedot ja Saimaan Latu ry:n yhteystiedot. Sivuston kokonaisleveys on 960 pikseliä.

7 UUDEN SIVUSTON ESITTELY

Ulkoasun valmistumisen jälkeen sivusto esiteltiin Saimaan Latu ry:n yhteyshenkilöille, joiden mielestä sivuston ulkoasu vastasi heidän tarpeitaan.

Tässä luvussa kerrotaan sivuston rakenteesta ja siitä, mitä sisältöä sivustolla on.

Etusivu

Etusivulle tulee uusimmat uutiset julkaisujärjestyksessä. Etusivu on toteutettu niin, että uusin artikkeli on aina ylimpänä, ja ne ovat helposti luettavissa.

Yleistä

Yleistä kohdassa on yhdistyksen esittely, joka kertoo Saimaan Latu ry:n toiminnasta. Yleistä-linkin alta löytyy myös uusin puheenjohtajan tervehdys.

Säännöt

Säännöt-kohdasta löytyy Saimaan Latu ry:n säännöt.

Hallitus

Hallitus-kohdasta löytyy Saimaan Latu ry:n nykyinen hallitus. Hallitus on toteutettu helppokäyttöisyyttä ajatellen Joomla!-kontaktityökalulla. Jokainen hallituksen jäsen on omana rivinään, ja joka toinen rivi on korostettu eri värillä lukemisen helpottamiseksi. Hallituksen jäsenen nimeä painamalla pääsee lähettämään kyseiselle henkilölle henkilökohtaisen sähköpostiviestin Joomla!-n oman sähköpostin lähetyssivun kautta.

Lajit ja toiminta

Lajit ja toiminta-kohdasta löytyy yleistä tietoa Saimaan Latu ry:n lajitoiminnasta. Sivulla on luetteloitu myös lajien kokoonkutsijat ja heidän yhteystietonsa. Kaikille Saimaan Latu ry:n lajeille on oma kohtansa, josta löytyy lisää tietoa kyseisestä lajista.

Tapahtumakalenteri

Tapahtumakalenteri on toteutettu visuaalisena kuukausinäkymänä, joka on yksinkertainen ja selkeä. Vihreä väri tapahtumakalenterin päivän kohdalla osoittaa, mikä päivä on tänään. Punainen väri näyttää, milloin on merkattuja tapahtumia. Vihreä väri tekstissä tarkoittaa, että kyseessä on uusi tapahtuma, jota käyttäjä ei ole vielä käynyt katsomassa. Painamalla tietyn tapahtuman kohdalta aukeaa kyseisestä tapahtumasta lisää tietoja. Tapahtumakalenteri on toteutettu JSCalendar-laajenuksella.

Kalusto

Kalusto-kohdassa on luetteloitu taulukkonäkymä Saimaan Latu ry:n vuokrattavana olevasta kalustosta. Taulukosta löytyy tiedot siitä, kuinka monta kappaletta tavaraa on vuokrattavana, tavaran nimi sekä vuorokausi -, viikonloppu - ja viikkohinta tavaralle.

Taulukkonäkymä on toteutettu niin, että jokainen vuokrattavissa oleva kalusto on omalla rivillään, ja tiedot on eritelty omiksi sarakkeiksi.

Ylläksen maja

Ylläksen maja-kohdassa on tietoa Saimaan Latu ry:n Ylläksellä sijaitsevasta vuokramökistä. Sivulta löytyy kattava tietopaketti kyseisestä mökistä.

Retkeily Lappeenrannan lähistöllä

Tässä kohdassa esitellään Lappeenrannassa ja lähistöllä olevia retkeilyreittejä, luontokohteita ja vesistöjä.

Keskustelualue

Keskustelualueella on kolme eri aluetta, jotka ovat Saimaan Latu, Muu keskustelu sekä Osta ja myy.

Saimaan Latu-alue on tarkoitettu Saimaan Latuun liittyvälle keskustelulle, esimerkiksi matkoista ja tapahtumista.

Muu keskustelu on tarkoitettu yleiselle keskustelulle.

Osta ja myy-palstalle voi laittaa ilmoituksen, mikäli haluaa ostaa, myydä tai vaihtaa tavaroita.

Oikeudet keskustelupalstalle periytyvät Joomla!:n käyttäjärekisteristä, eli ylläpitäjällä on täydet oikeudet keskustelualueelle. Ylläpitäjällä on oikeudet lukita ja poistaa keskusteluita. Käyttäjällä on vain luku - ja kirjoitusoikeus keskustelualueelle.

Keskustelualue on toteutettu CCBoard Joomla!-laajennuksella.

Liity jäseneksi

Liity jäseneksi-kohdassa on mahdollista täyttää lomake, jolla voi liittyä Saimaan Latu ry:n jäseneksi sähköisesti. Kaavake lähetetään automaattisesti Saimaan Latu ry:n jäsensihteerin sähköpostiin ja Suomen Ladun jäsenrekisterin ylläpitäjän sähköpostiin, josta tiedot siirretään viralliseen jäsenrekisteriin.

Kuvagalleria

Kuvagalleriaan ylläpitäjät pystyvät lisäämään kuvia. Selkeyttä kuvagalleria näkymään tuo kuvien kategorianäkymät, jotka on toteutettu aihealueittain.

Kuvagalleria on toteutettu Joomla!-galleryllä, joka on Joomla! laajennus.

Blogit

Blogit kohtaan on varattu tila tulevia blogeja varten.

Retkeilylinkit

Retkeilylinkit on jaettu kahteen osaan, Lappeenrannan lähialueiden retkeily sivuihin ja yleisiin retkeily sivuihin.

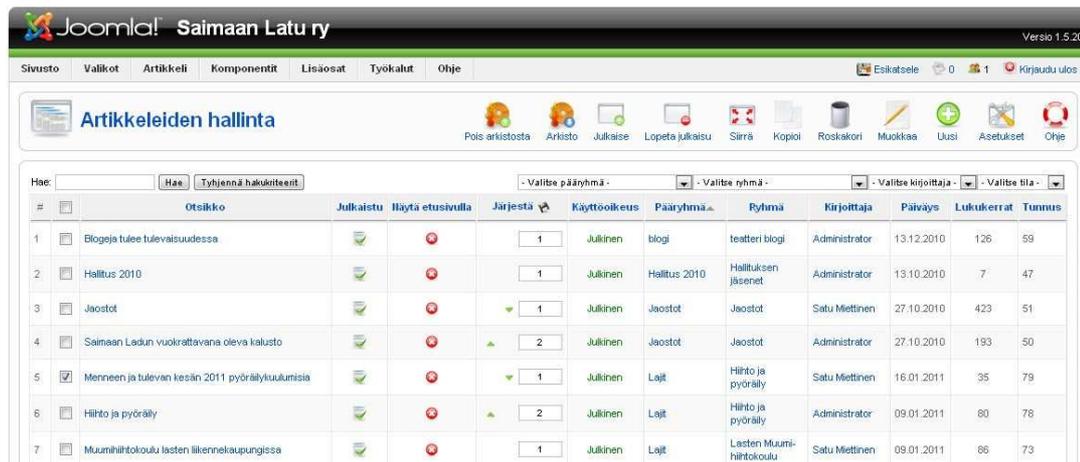
Linkkejä on yksinkertaistettu niin, että kaikki linkit ovat keskenään saman levyisiä ja sivusto on siten jatkuva. Kaikki linkit on toteutettu kuvina.

8 JÄRJESTELMÄNHALLINTA

Järjestelmänhallinnassa esitellään sivuston olennaisimmat toiminnot ja kuinka niitä hallinnoidaan.

8.1 Artikkeleiden hallinta

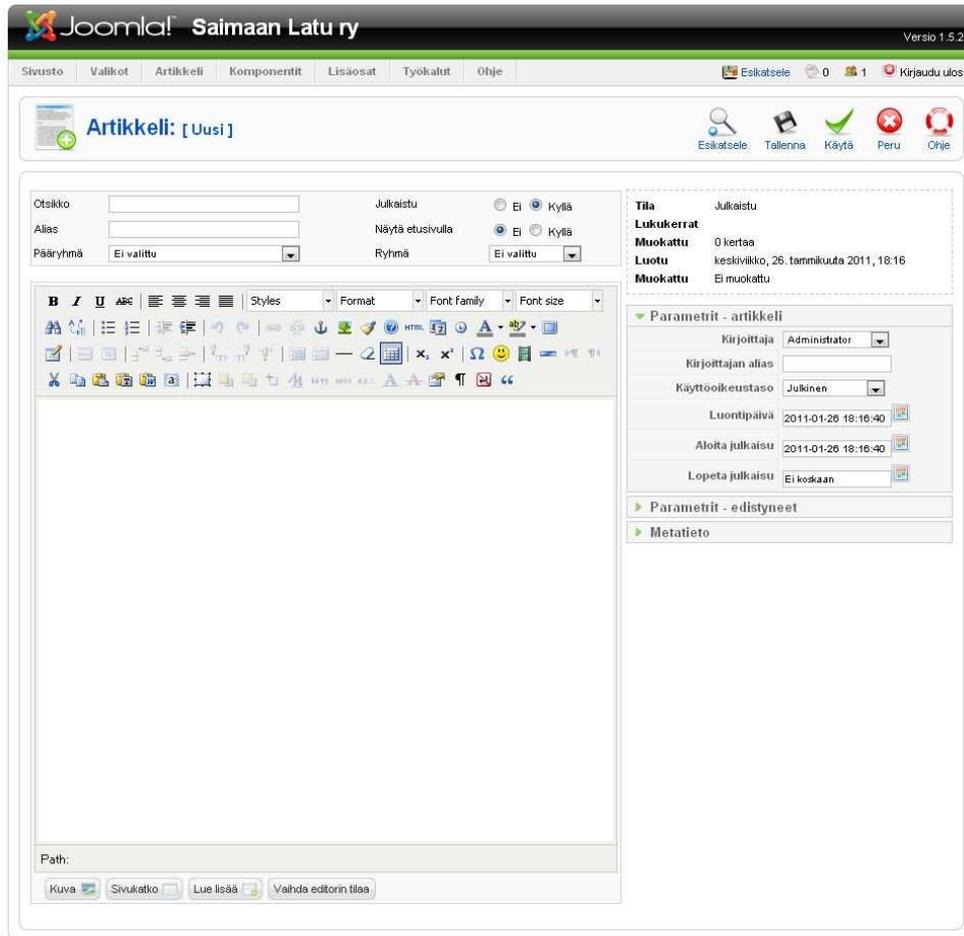
Artikkeleiden hallinnassa (Kuva 8.1) voidaan luoda uusia artikkeleita, poistaa niitä, hallinnoida, julkaistaanko artikkeli vai ei tai muokata artikkeleita.

#	Otsikko	Julkaistu	Näytä etusivulla	Järjestä	Käyttöoikeus	Päryhmä	Ryhmä	Kirjoittaja	Päiväys	Lukukerrat	Tunnus
1	Elogeja tulee tulevaisuudessa			1	Julkainen	blogi	testteri blogi	Administrator	13.12.2010	126	59
2	Hallitus 2010			1	Julkainen	Hallitus 2010	Hallituksen jäsenet	Administrator	13.10.2010	7	47
3	Jaostot			1	Julkainen	Jaostot	Jaostot	Satu Miettinen	27.10.2010	423	51
4	Saimaan Ladun vuokrattavana oleva kalusto			2	Julkainen	Jaostot	Jaostot	Administrator	27.10.2010	193	50
5	Menneen ja tulevan kesän 2011 pyöräilytuulumista			1	Julkainen	Lajit	Hiihto ja pyöräily	Satu Miettinen	16.01.2011	35	79
6	Hiihto ja pyöräily			2	Julkainen	Lajit	Hiihto ja pyöräily	Administrator	09.01.2011	80	78
7	Muumihiihtokoulu lasten liikennekaupungissa			1	Julkainen	Lajit	Lasten Muumi-hiihtokoulu	Satu Miettinen	09.01.2011	86	73

Kuva 8.1 Artikkeleiden hallinta-näkymä

Uusi artikkeli luodaan työkaluriviltä Uusi-painikkeella. Tämän jälkeen aukeaa uusi artikkeli-näkymä (Kuva 8.2).

Joomla! on vapaa ohjelmisto ja julkaistu GNU/GPL-lisenssin alla.

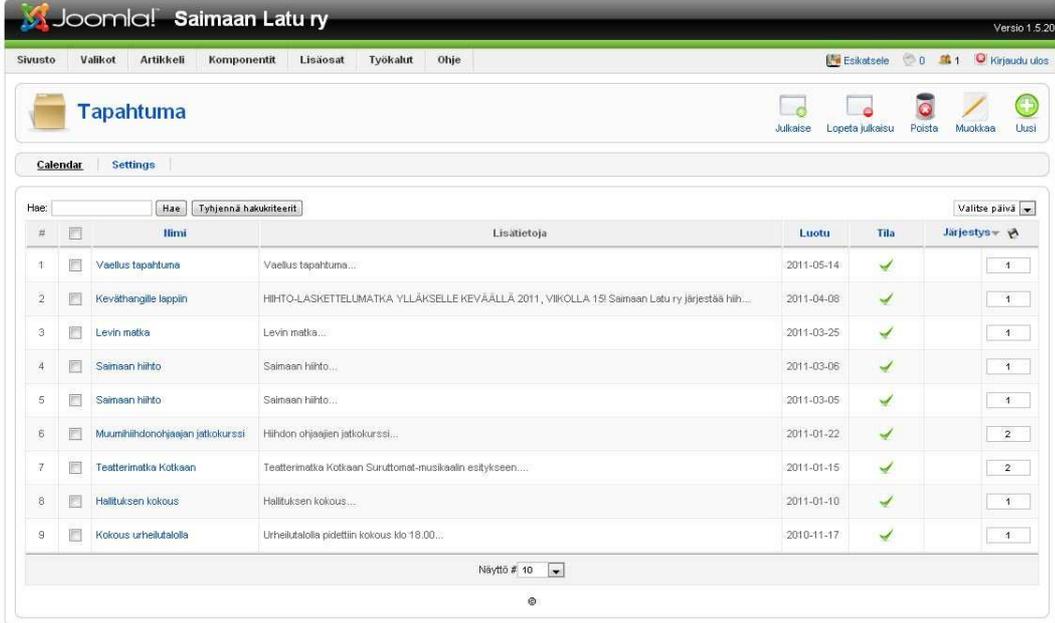
Kuva 8.2 Uusi artikkeli

Artikkelille annetaan otsikko, alias eli toinen nimi otsikolle, pääryhmä ja ryhmä. Pääryhmä ja ryhmä määrittävät sen, minne artikkeli sijoitetaan sivustolla. Artikkelin voi myös halutessaan julkaista etusivulla. Jos alias-kenttää ei täytä, kenttä täyttyy automaattisesti otsikolla ilman skandinaavisia aakkosia. Artikkelit tallennetaan painamalla Tallenna-painiketta.

Artikkeleiden roskakori

Artikkelin poistamisen jälkeen artikkelia ei vielä poisteta kokonaan järjestelmästä, vaan se päättyy artikkeleiden roskakoriin. Artikkeleiden roskakorista ylläpitäjä voi palauttaa artikkelin artikkeleiden hallintaan tai poistaa sen pysyvästi järjestelmästä.

8.2 Tapahtumakalenteri

The screenshot shows the Joomla! administration interface for Saimaan Latu ry. The main content area is titled 'Tapahtuma' (Event) and contains a 'Calendar' component. The interface includes a search bar, a 'Tyhjennä hakutestit' button, and a 'Valitse päivä' dropdown. Below these is a table listing events with columns for ID, title, details, date, status, and order. The table contains 9 rows of event data.

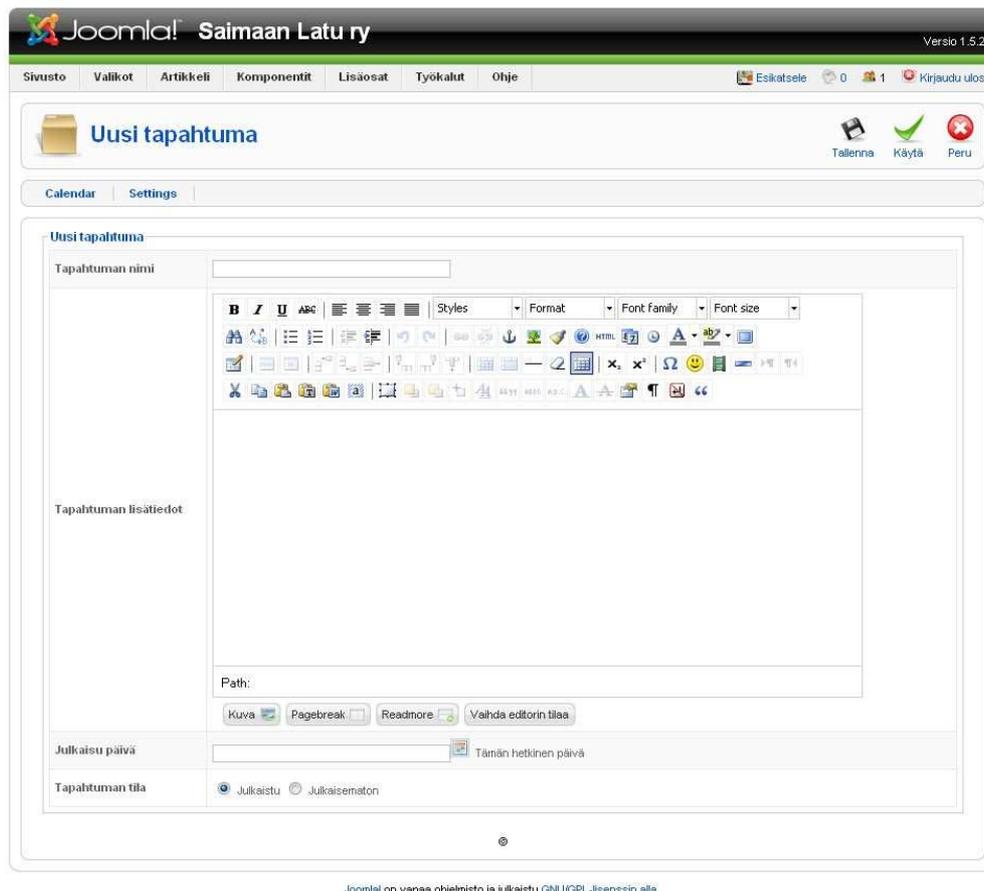
#	Ilmi	Lisätietoja	Luotu	Tila	Järjestys
1	Vaellus tapahtuma	Vaellus tapahtuma...	2011-05-14	✓	1
2	Keväthangalle loppin	HIHTO-LASKETTELMATKA YLLÄKSELLE KEVÄÄLLÄ 2011, VIIKOLLA 15! Saimaan Latu ry järjestää hiih...	2011-04-08	✓	1
3	Levin matka	Levin matka...	2011-03-25	✓	1
4	Saimaan hiihto	Saimaan hiihto...	2011-03-06	✓	1
5	Saimaan hiihto	Saimaan hiihto...	2011-03-05	✓	1
6	Muumihiihdonohjaajan jatkokurssi	Hiihdon ohjaajien jatkokurssi...	2011-01-22	✓	2
7	Teatterimatka Kotkaan	Teatterimatka Kotkaan Suruttomat-musikaalin esitykseen....	2011-01-15	✓	2
8	Hallituksen kokous	Hallituksen kokous...	2011-01-10	✓	1
9	Kokous urheilutalolla	Urheilutalolla pidettiin kokous klo 18.00...	2010-11-17	✓	1

Joomla! on vapaa ohjelmisto ja julkaistu GNU/GPL-lisenssin alla.

Kuva 8.3 Tapahtumakalenterin hallinta

Tapahtumakalenterin hallinta-näkymässä (Kuva 8.3) on listattu menneet ja tulevat tapahtumat. Ylläpitäjä pystyy hallinnoimaan tapahtumia lisäämällä ja poistamalla niitä sekä päättämällä, julkaistaanko tapahtuma vai ei.

Tapahtuman lisääminen

Kuva 8.4 Uusi tapahtuma

Uusi tapahtuma-kohdasta (Kuva 8.4) voidaan lisätä tapahtuman nimi, tapahtuman lisätiedot, julkaisupäivä sekä tapahtuman tila. Uusi tapahtuma luodaan Tallenna-painikkeella.

8.3 Kontaktit

Kontaktien hallinnasta (Kuva 8.5) voidaan hallinnoida sivustoon liittyviä kontaktinäkyviä. Kontakteja on käytetty muun muassa hallituksen yhteydessä. Kontakti pitää sisällään henkilön yhteystiedot.

Henkilörekisteriä ylläpitää Saimaan Latu ry. Rekisteriseloste ja käyttö säännöt ovat vapaasti saatavilla Saimaan Latu ry:ltä.

Joomla! Saimaan Latu ry Versio 1.5.20

Sivusto Valikot Artikkelel Komponentit Lisäosat Työkalut Ohje Eskatsele 0 1 Kirjautu ulos

Kontaktien hallinta

Julkaise Lopeta julkaisu Poista Muokkaa Uusi Asetukset Ohje

Kontaktit Ryhmät

Hae: - Valitse ryhmä - - Valitse tila -

#	☐	Nimi	Julkaistu	Järjestys	Käyttöoikeus	Ryhmä	Linkitetty käyttäjään	Tunnus
1	☐	Sulo Tuulainen	✓	1	Julkinen	Hallitus		2
2	☐	Pertti Närhi	✓	2	Julkinen	Hallitus	Pertti Närhi	3
3	☐	Tellervo Vehviäinen	✓	3	Julkinen	Hallitus		4
4	☐	Marjatta Korhola	✓	4	Julkinen	Hallitus		5
5	☐	Raisa Möller	✓	5	Julkinen	Hallitus		8
6	☐	Anne Alatalo	✓	6	Julkinen	Hallitus		6
7	☐	Matti Saikko	✓	7	Julkinen	Hallitus		7
8	☐	Henri Kekkonen	✓	8	Julkinen	Hallitus	Henri Kekkonen	25
9	☐	Marja Kurkaa	✓	9	Julkinen	Hallitus		9
10	☐	Sami Käviäinen	✓	10	Julkinen	Hallitus		13

Näyttö # 10 1 2 3 Page 1 of 3

Joomla! on vapaa ohjelmisto ja julkaistu GNU/GPL-lisenssin alla.

Kuva 8.5 Kontaktien hallinta

8.3.1 Kontaktin lisääminen

Uuden kontaktin lisääminen järjestelmään tapahtuu painamalla Uusi-painiketta Kontaktien hallinnasta (Kuva 8.5). Tämän jälkeen aukeaa uusi sivu, johon voidaan syöttää henkilöstä tarvittavat tiedot sekä ryhmä, johon henkilö kuuluu. Samalta sivulta voidaan määrittää, mitä tietoja henkilöstä näkyy julkisesti.

8.3.2 Ryhmän lisääminen

Uuden ryhmän lisääminen tapahtuu menemällä Ryhmät-välilehdelle Kontaktien hallinnassa (Kuva 8.5) ja valitsemalla Uusi. Ryhmästä tulee syöttää ryhmän nimi ja lisätietoja, jos niin halutaan.

Ryhmiä käytetään kun halutaan rajata kontakteista tiettyjä kontaktiryhmiä. Tällaisia ovat esimerkiksi hallitus ja melojat.

8.4 Kuvagalleria

Sivuston kuvagalleriaa pystytään hallinnoimaan JoomGallery-ylläpitovalikosta.

Ylläpitovalikosta voi luoda, poistaa ja muokata kategorioita ja kuvia.

Ylläpitäjät voivat lisätä kuvia galleriaan monella eri tavalla.

Kategoria-hallinta

Kategoria-hallinnasta voi luoda uuden kategorian kuville sekä luoda alakategorioita. Uuden Kategorian voi luoda Uusi-painikkeella. Kategoriasta tulee syöttää kategorian nimi, tarvittaessa alakategoria sekä kategorian kuvaus.

Kuvien hallinta

Kuvien hallinnasta voi muokata ja poistaa jo lisättyjä kuvia sekä kategorioida kuvia. Seuraavaksi esitellään eri tapoja kuvien lataamiseen kuvagalleriaan.

Yksittäisten kuvien lataus

Kuvia voi ladata korkeintaan kymmenen kappaletta kerrallaan. Kuvalle tulee määrittää kategoria ja otsikko. Kaikille samalla kertaa ladattaville kuville tulee sama otsikko ja kategoria.

Kuvapakettien lataus

Galleriaan voidaan lisätä kuvia myös zip-pakettina (tiedostomuoto). JoomGallery purkaa paketin automaattisesti. Kuville tulee syöttää samat tiedot kuin kuvien latauksessa. Pakettilatauksessa kuvia voi ladata kerralla enemmän kuin kymmenen.

FTP-lataus

FTP-latauksella kuvat siirretään FTP:n avulla valmiiksi määrättyyn paikkaan palvelimella, josta halutut kuvat voidaan valita lisättäväksi sivustolle. Kategoria ja otsikko tulee jälleen lisätä.

Java-lataus

Java-latauksella kuvat siirretään Java-sovelluksen kautta valmiiksi määrättyyn paikkaan. Java-lataus vaatii Java 1.5-liitännäisen tai korkeamman version toimiakseen, muussa tapauksessa toiminto ei käynnisty ja Java-latausta ei voida käyttää. Ensin sivusto lataa Java-appletin, josta kuvia voidaan lisätä browse...-paiketta painamalla. Sen jälkeen käyttäjä voi valita halutut kuvat omalta tietokoneeltaan. Tämän jälkeen kuvat lähetetään palvelimelle painamalla Upload-painiketta. Kun lataus on suoritettu, tulee vahvistus "Lataus suoritettu, paina OK."

9 KOULUTUS

Sivuston tuleville ylläpitäjille järjestettiin koulutus 27.1.2011. Koulutuksessa käytiin läpi ylläpidon kannalta järjestelmän tärkeimmät ominaisuudet. Koulutukseen osallistuivat asiakkaan yhteyshenkilöt sekä sivuston tulevat ylläpitäjät, joita oli kolme henkilöä. Koulutus järjestettiin, koska asiakkaalla ei ollut entuudestaan kokemusta Joomla!-sisällönhallintajärjestelmästä. Kouluttajina toimivat tämän opinnäytetyön tekijät.

Koulutus järjestettiin Saimaan ammattikorkeakoulun atk-luokassa. Koulutuksessa olleille jaettiin kirjalliset ohjeet Joomla!-sisällönhallintajärjestelmästä, jonka kouluttajat olivat tehneet. Järjestelmän tärkeimmät ominaisuudet käytiin myös läpi niin, että koulutukseen osallistujat pääsivät niitä itse kokeilemaan.

10 SIVUSTON SEURANTA

Sivuston liikennettä on seurattu aikavälillä 1.1.2011 - 27.4.2011 (Kuva 10.1). Sivustolta seurattiin kävijämäärää ja liikennettä. Tällä aikavälillä sivustolla on käyty 2546 kertaa, joista yksilöityjä käyntejä on 1201. Tästä voidaan päätellä, että sivustolla ollaan käyty samasta osoitteesta monta kertaa. Kaikkia sivuja on katseltu yhteensä 22 120 kertaa. Keskimääräinen sivustolla käytetty aika on noin 3 minuuttia.

Kuva 10.1 Sivuston käyttö ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011

Suurin osa käynneistä oli Suomesta ja valtaosa oli Lappeenrannan alueelta (Kuva 10.2). Eniten käytetyt selaimet olivat Microsoft Internet Explorer 8.0 ja Mozilla Firefox 3.6.13. Käyttäjärjestelmistä suosituimmat olivat Microsoft Windows ja Apple Mac OS X.

	Tietojen tarkkuustaso: <input type="text" value="Kaupunki"/>	Käynnit ↓	sivua/käynti	aikaa käytettiin keskimäärin	uusia käyntejä	poistui välittömästi
1.	Lappeenranta	1 537	9,17	00:03:04	33,51 %	28,50 %
2.	Helsinki	545	7,76	00:03:48	53,03 %	30,09 %
3.	Imatra	60	11,12	00:02:57	41,67 %	6,67 %
4.	Kouvola	60	11,48	00:02:43	65,00 %	28,33 %
5.	Tampere	42	13,10	00:04:12	80,95 %	28,57 %

Kuva 10.2 Paikkakuntaakohtaiset käynnit ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011

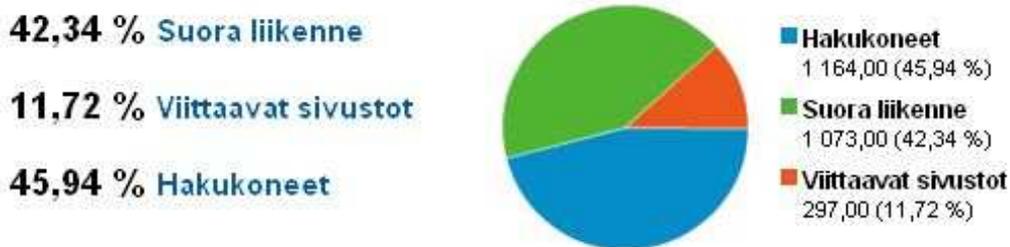
Pienin käytetty resoluutio sivustolla oli 1024x768. Tällöin voidaan todeta, että sivuston 960 pikselin leveys on käytännöllinen.

Eniten käyttäjiä oli 27.1.2011 (kuva 10.3). Tämä oli vuosittain ilmestyvän Saimaan Latu ry:n jäsenlehden julkaisun jälkeen, jossa uutta sivustoa mainostettiin.

Kuva 10.3 Kävijämäärät ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011

Suoraan sivustolle tulleita käyntejä oli 42,34 % kävijöistä (Kuva 10.4). Viittaavilta sivustoilta, kuten maakuntaportaali eKarjalan kautta tulleita käyntejä oli 11,72 %. Hakupalveluista tulleita kävijöitä oli 45,94 %. Suosituimmat avainsanat hakukoneissa olivat saimaan Latu, saimaan Latu ry, saimaanLatu ja muumihiihtokoulu.

Kuva 10.4 Liikenteen lähteet ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011

11 ARVIOINTI

Sivuston valmistumisen jälkeen on aika arvioida saavutettuja tuloksia ja sitä, miten niissä on onnistuttu. Uuden sivuston tärkeimpänä tavoitteena oli käytettävyys, eli jatkossa sivuston ylläpitäminen ja kehittäminen onnistuisi ilman vaativampaa tietoteknistä osaamista. Mielestämme onnistuimme tässä hyvin, koska yhteydenottoja sivuston ylläpitäjiltä ei ole tullut ja sivustoa on päivitetty paljon. Sivuston etusivulla on julkaistu uusia uutisia viikoittain, ja tapahtumakalenteriin on lisätty kaikki kesäkauden tapahtumat. Tämä on hyvä merkki siitä, että sivusto on aktiivisessa käytössä ja sitä käytetään tiedon jakamiseen yhdistyksen jäsenille.

Mielestämme opinnäytetyö oli haastava, mutta mielenkiintoinen ja opettavainen. Opimme paljon uusia asioita ja pääsimme käyttämään opiskeluaikamme

opittuja asioita käytännössä. Vapaa lähdekoodin ohjelmistoihin oli myös mielenkiintoista tutustua tarkemmin ja tulemme käyttämään niitä varmasti enemmän jatkossa. Saimaan Latu ry:n edustajien kanssa oli mukavaa tehdä yhteistyötä ja opinnäytetyötä ohjanneen opettajan kanssa oli mielenkiintoista keskustella työhön liittyvistä asioista ja saada uusia näkökulmia työhön.

12 YHTEENVETO

Opinnäytetyön lopputuloksena toteutettiin Joomla!-sisällönhallintajärjestelmällä internetsivusto Saimaan Latu ry:lle. Työn lähtökohtana oli toteuttaa helppokäyttöinen sivusto, jota yhdistyksen koulutetut jäsenet voisivat ylläpitää.

Sivusto on toteutettu Joomla!-sisällönhallintajärjestelmän versiolla 1.5. Sivusto toimii Tietomaakunta eKarjala Oy:n palvelimella ja osoitteessa <http://www.saimaanlatu.fi>. Joomla!-sisällönhallintajärjestelmä ei ollut meille entuudestaan tuttu, joten siihen tutustuminen ja opettelu oli mielenkiintoista ja haastavaa. Järjestelmän muokkaaminen oli aikaa vievää, vaikka kyseessä onkin valmis järjestelmä ja kaikki komponentit löytyvät valmiina. Järjestelmän saaminen halutun näköiseksi oli yksi eniten aikaa vievistä projektin vaiheista.

Asiakastapaamisiin perustuva työskentely oli uusi ja mukava tapa tehdä töitä. Saimaan Latu ry:n yhteyshenkilöiden kanssa työskentely sujui hyvin. Välillä kuitenkin huomasimme, että kyseessä on yhdistystoiminta, jota jäsenet tekevät vapaaehtoisesti omalla ajallaan. Tästä syystä esimerkiksi sisällöntuotanto sivustolle oli välillä hidasta. Sivuston julkaisun jälkeen sivuston tuleville ylläpitäjille järjestettiin koulutus, jossa käytiin läpi sivuston hallintatyökaluja. Sivuston julkaisun ja koulutuksen jälkeen oli tarkoitus, että sivustoa ylläpitäisivät vain Saimaan Latu ry:n koulutetut jäsenet. Tämä on tähän mennessä toiminut erittäin hyvin.

Yksi sivuston jatkokehitysmahdollisuuksista olisi retkeilykartat, jotka olisi toteutettu Google Maps-karttasovelluksella, joka kuuluu Google Apps-

sovellussarjaan. Myös sivuston ulkoasussa on aina kehittämisen varaa. Opinnäytetyölle asetetut tavoitteet saatiin toteutettua, ja asiakas on lopputulokseen tyytyväinen.

KUVAT

- Kuva 2.1 Vanha sivusto, s. 8
- Kuva 3.1 Käyttäjakeskeisen tuotekehityksen idea, s. 12
- Kuva 4.1 Käyttöympäristö, s. 15
- Kuva 5.1 Joomla!:n logo, s. 17
- Kuva 6.1 Saimaan Ladun logo, s. 20
- Kuva 6.2 Yläbannerin alkuperäinen kuva, s. 20
- Kuva 6.3 Valmis yläbanneri, s. 21
- Kuva 6.4 Etusivu, s. 21
- Kuva 6.5 Sivupohjan rakenne, s. 22
- Kuva 8.1 Artikkeleiden hallinta näkymä, s. 26
- Kuva 8.2 Uusi artikkeli, s. 27
- Kuva 8.3 Tapahtumakalenterin hallinta, s. 28
- Kuva 8.4 Uusi tapahtuma, s. 29
- Kuva 8.5 Kontaktien hallinta, s. 30
- Kuva 10.1 Sivuston käyttö ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011, s. 33
- Kuva 10.2 Paikkakuntakohtaiset käynnit ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011, s. 33
- Kuva 10.3 Kävijämäärät ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011, s. 34
- Kuva 10.4 Liikenteen lähteet ajalta 1.1.2011 - 27.4.2011, s. 34

LÄHTEET

Sinkkonen, I. Nuutila, E. & Törmä, S. 2009. Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu. Hämeenlinna: Karisto.

Sinkkonen, I. Kuoppala, H. Parkkinen, J. & Vastamäki, R. 2006. Käytettävyyden psykologia. Helsinki: Edita Prima Oy.

ISO 9141-11. 1998. Guidance of usability. Ergonomic requirements for office work with visual display terminals. ISO standard.

Tolvanen, P. 2007. Web-sisällönhallintajärjestelmä - ominaisuudet ja käyttöönotto. Jyväskylän yliopisto.

Adobe Photoshop 2011. <http://www.adobe.com/fi/products/photoshop.html> (Luettu 23.4.2011)

ANALOGIK.ORG 2011. <http://analogik.org/HistoryofJoomla.html> (Luettu 23.4.2011)

Google analytics 2011. <http://www.google.com/analytics> (Luettu 28.2.2011)

Joomla! 2011. <http://www.Joomla.org/technical-requirements.html> (Luettu 23.4.2011)

Joomla! docs 2011. http://docs.joomla.org/JED_history (Luettu 12.5.2011)

Microsoft Notepad 2011. http://www.microsoft.com/resources/documentation/windows/xp/all/proddocs/en-us/win_notepad_what_is_intro.mspx?mfr=true (Luettu 23.4.2011)

OpenSourceMatters 2011. <http://opensourcematters.org/Joomla.html> (Luettu 23.4.2011)

Packt publishing 2011. <http://www.packtpub.com/open-source-awards-home> (Luettu 23.4.2011)

Saimaan Latu ry. <http://www.saimaanlatu.fi> (Luettu 28.2.2011)

	<p>Saimaan ammattikorkeakoulu Opinnäytetyö Joonas Jalovaara & Satu miettinen</p>	<p>Kyselylomake internetsivustosta Saimaan Ladun internetsivut uudistuvat. Sivut toteutetaan opinnäytetyönä Saimaan ammattikorkeakoululle. Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa sivujen käyttäjien toiveita uudistusta koskien. Pyydämme, että vastaatte 10.3.2010 mennessä. Vastauksista teemme yhteenvedon, jonka avulla uusi sivusto toteutetaan.</p>
	<p>Ikä: <input type="text"/></p>	<p>Sukupuoli: <input type="text"/></p>
	<p>Oletko Saimaan ladun jäsen? <input type="button" value="Kyllä"/></p>	<p>Jos vastasit kyllä, kuinka kauan olet ollut jäsenenä? <input type="text"/></p>
	<p>Kerro mielipiteesi nykyisistä sivuista? <input type="text"/></p>	<p>Kerro mitä haluaisit Saimaan ladun uusille sivuille? <input type="text"/></p>
	<p>Jokaiselle jaostolle tehdään oma osasto ja haluaisimme tietää mitä sinä haluaisit näille osastoille. <input type="text"/></p> <p><input type="button" value="Lähetä"/></p>	